

ОЦІНКА ДОВГОЛІТТЯ КОРІВ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ РОДИН УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Н. П. Шевчук, доктор філософії, асистент

Миколаївський національний аграрний університет
вул. Георгія Гонгадзе, м. Миколаїв, 954020, Україна
e-mail: shev4uk.n@ukr.net

Для підвищення продуктивності молочної худоби проводиться селекційна робота з родинами, оскільки успадковується не лише рекордна продуктивність, а й подовжується тривалість її використання. Кожна родина має цінні спадкові ознаки, певні продуктивні та технологічні особливості, які потрібно розвивати у потомстві родоначальниці, а кращі генеалогічні родини повинні бути переведенні у заводські (А. Є. Почукалін, 2011).

Метою наших досліджень було оцінити продуктивне довголіття корів високопродуктивних родин в період виведення української червоної молочної породи. Виконувалась низка таких завдань: оцінено продуктивне довголіття; проаналізовано продуктивне використання; визначено високопродуктивні родини в період виведення української червоної молочної породи.

Матеріалом для виконання дослідження стали дані племінного обліку племзаводу ПОК «Зоря» Херсонської області. Тривалість та ефективність довічного використання тварин високопродуктивних родин української червоної молочної породи оцінювали за методикою Ю. П. Полупана (2010).

Проаналізовано ефективність довічного використання родин корів у період створення української червоної молочної породи. Найбільш суттєвим показником при оцінці довічного використання молочної худоби вважається тривалість життя. Достатньо високою тривалістю життя характеризувалися родини Бистої 1988, Луни 610, Пурги 5842, найвища тривалість господарського використання спостерігалася у корів родин Луни 610, Пурги 5842 і Бистої 1988. Ці родини також характеризувалися і оптимальними значеннями віку першого отелення (813...825 днів). Встановлено, що за тривалістю лактування (1704...1759 днів) перевагу мали родини Змійки 266,

Пурги 5842, Маркізи 806 і Луни 610. А родини Царівни 968 і Пілотки 4838 мали найнижчі значення цієї ознаки.

В значній мірі коефіцієнт господарського використання залежить від тривалості життя та віку першого осіменіння тварин. Оскільки ці показники взаємопов'язані, тому високі значення коефіцієнта господарського використання мали родини Бистої 1988, Луни 610, Пурги 5842. У них цей показник коливався в межах 70,2...71,7%. У порівнянні з родиною Пілотки 4838 їх перевага становила 7,7 %; 9,0% ($p < 0,05$) і 9,2% ($p < 0,05$) відповідно.

Для оцінки тривалості продуктивного використання доцільно проаналізувати кількість використаних лактацій. Корів родини Бистої 1988 використовували 5,2 лактації. Вони відзначалися і найвищим довічним надоем, який становив 28073,3 кг молока. Тривале продуктивне використання і високу довічну продуктивність встановлено для корів родини Пурги 5842 (5,6 лактації та 27211,1 кг молока відповідно).

Одним із найважливіших показників молочної продуктивності є вміст жиру в молоці. Найвищим довічним вмістом жиру в молоці (3,90...4,07%) характеризувалися родини Пурги 5842, Волошки 1496, Ліани 02900 і Бистої 1988. Порівняно із родиною Луни 610 різниця становила 0,37%; 0,39%; 0,45% ($p < 0,05$) і 0,54% ($p < 0,01$) відповідно.

Для характеристики довічної продуктивності визначали такий показник, як надій на один день життя. Кращими виявилися родини: Розетки 2888, Пурги 5842, Кукли 248, Луни 610 і Бистої 1988. Їх перевага порівняно з родиною Ліани 02900 становила 1,1 кг ($p < 0,05$); 1,2 кг; 1,2 кг; 1,3 кг і 1,6 кг молока відповідно.

Доповнюючим показником довічного використання є надій на один день господарського використання, який був найвищим у родин: Малини 22, Кукли 248, Змійки 266, Волги 840, Бистої 1988, Царівни 968, Розетки 2888 і Кукли 226. Порівняно з родиною Ліани 02900 у них надій на один день господарського використання був більшим на 1,2 кг; 1,2 кг ($p < 0,05$); 1,3 кг; 1,3 кг; 1,3 кг; 1,4 кг ($p < 0,05$); 1,7 кг ($p < 0,05$) і 1,7 кг ($p < 0,05$) відповідно.

Отже, в українській червоній молочній породі високими показниками довголіття і довічної продуктивності характеризувалися родини Бистої 1988, Луни 610 і Пурги 5842. Для подовження тривалості господарського використання та підвищення довічної продуктивності тварин при удосконаленні молочної худоби слід застосовувати родинне розведення.